

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Væddeløbet i det Lave

Citation: Baggesen, Jens: "Væddeløbet i det Lave", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890, 1889-1903*, s. 235. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-baggesen02val-shoot-workid90053.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890

Væddeløbet i det Lave.

Til Digteren Øhlenschläger i Paris.

«Tel brille au second rang, qui s'éclipse au premier» -
Det gielder omvendt tidt, naar den, som græder, leer.

Marly.

Tak for den Tilskrivt, som din Skiærts
I respektive Svar paa Vers
Har alt for kiærlig lempet efter
Min Aands og Fatnings ringe Kræfter,
Nedladende sig til en Stiil,
Der egentlig kun mig er egen,
Og som din Muse, halv forlegen,
Har vist ledsaget med et Smil,
Om ikke med lidt huuslig Skiænden,
Fordi du hendes Høihed tvang,
Trods lange Slæb og tunge Krone
Samt høie Hæle under Sko'ne,
Midt i sin stadselige Gang
Til en Slags Gadetøiterenden
Med een af disse Duller smaa,
Der løber om, med Tøfler paa,
Og ofte blot paa Hosesokker,
Tyndklædte, let til Fods, som Pokker,
Og stiaele Pølser eller Taft
I Poesiens Vimmelskaft -
236 Jeg meener, som du vel kan tænke,
Min Dulle, salig Wessels Enke.

Tak, Herre Ven! des meere Tak,
Da, for sin Majestæt en smule
Ved denne Leilighed at skiule,
Din ellers kongelige Snak
Omsvøbte sig en hullet Kappe
Istedenfor en simpel Frak
Hvis Ærmer var den lidt for knappe;
Og, for at blive min saa lig
Som mueligt, næsten alt for kurrig,
Alt for pudseerlig, alt for snurrig
Riimkarrikatureerte sig!
Tak siger jeg, Tak siger dig
Med mig den lille Skiemt-Canaille,
Der sidder med sin smækkre Taille,
Skiøndt Enke, dog som nylig fød,
Saa kiælen, væver, hvid og rød,
Her paa mit muntre Lunes Skiød
I Kield'ren, hvor jeg boer hos hende,
Ved Musevimmelskaftets Ende -
Tak siger jeg med min Pernille
For Æren af det Gienbesøg,
Din Muse giort os har i *Spøg* -
Tak, mange tusind Tak, Broerlille!
Tak for det slemme Bryderie,
Dig vist har voldt, saa lavt at rime
Paa vor Maneer halvanden Time,
I halv fortroligt Maskepie
Med vore Dukker, vore Løier,
Og alt det Snurrepiberie,
Som Smaafolk kun og Børn fornøier,

Og som, til Nød, vel neppe døier
lert eget Tempels Gallerie -
237 Tak, for saa dybt I vilde stige
Herned til os og vore Lige,
For, uden mindste fornemt Knurr,
I næsten under Rimets Mudder,
Saa got som i prosaisk Dynd,
Med meer end den mig egne Fynd -
Paa bare Been at løbe Surr -
Og boltre jer i bare Sludder.

Naar jeg betænker ret den Top,
Hvorpaa du sidder dog gemeenlig,
Høit over mig, og næsten eenlig,
Da saare faa til den steg' op,
Begriber jeg det næsten ikke,
Hvorlunde du, paa langs og tvers,
I næsten underjordske Vers,
Min komiske Begeistrings-Hikke
Har kunnet, blot ei trumfe mod,
Men virkeligen, Fod for Fod,
Og Riim paa Riim, endogsaa stikke.
Tillad, min Adam, mig at troe,
Du meere græd derved end loe;
Og at du ikke fik for intet
Spøgflesket i dit Sprog saa tintet -
At det var ikke lutter *Sviin*,
Hvis inden Skiemtbillardets Borde
Du stød i Stød bestandig gjorde
Min Karambol og Karolin!
Tilgiv mig, hvis af Kunst jeg mærker
I dit naive Svar et Spør,
Og at jeg det blandt dine Værker
Netop det mindst naive troer.
At gjøre din Fru Melpomene
Paa Riimbrevmusens lave Scene,
For, uden Tvang at løbe rap
238 Med min Smæksilliken om Kap,
Trods hendes Gyldenstykkets Trøie
Og Sølvmoers Skiørt - saa reent til Sløye,
Saa fuldelig fra Taa til Tip
Til overgiven Spirrevip,
Har sikkert kostet dig lidt Møie.
Og det er ei at undre paa -
Du vil din Nød bestandig faae,
Naar ikke blot du med de store
Spilopper røre vil og more,
Men ogsaa kildre med de smaa.

Thi - jeg vil tiene dig, min Broder -
Man være kan et stort Genie
Med alle Nykker, alle Noder
I Tiecks og alskens Poesie:
En sand Original-Copie
Af Göthe, Fanden og hans Moder -
Og sove sig til Dreier i
Naturens plastisk-drastisk-drægtige
Og pittoresk-groteske, prægtige,
Naive Pottemagerie
(Hvis Skiørhed sig kun sielden blotter
I Fastelavnske Mandags-Potter) -
Man sove kan hos alle ni
Nat ud og ind, og blive Fader
Til ni Kuld Qvæder og Ballader,
Og til den hele Skue-Slægt,
Fra Ridderen af Elephanten,

Med Alexandernavn i Kanten,
Til Spillet komiske Klør-Knægt -
Ja - jeg vil tiene dig, monfrère!-
Man af Naturen fød kan være
Til Guds og Fandens Tidsfordriv,
Og være klædt, paa alle Moder,
239 I Gadeviiser og i Oder,
Før Fodslen selv, i Moders Liv -
(Hvis min korsørske Jordemoder
Har ikke smigret mig med Snak,
Jeg selv endog har havt den Ære
I en slags Skiorte født at være,
Der lignte baade Kiol og Frak)
Ja - jeg vil dig end meere lade -
Man digte kan en *Iliade*
Trods den almægtige Homers
(Hvis Almagt var dog vel som fleers),
Man kan endog maaskee det tvinge,
Med dybe Fiær af et Par Læs
Betydningsfulde Mortensgiæs,
Sig tragisk op at kunne svinge
Høit over en Euripides
Og Æschylos i *Dramurgien*,
Og alregiere panisk i 'en
(Tak skee ny tydske Pansophien)
Som en fuldendt *Pansophokles* -
Ja - hvis, som sagt, kun rigtig rykkes
Bemeldte Fiærevingers Skud
Af Alnaturens Vildgaas ud,
Og Aabningen af Aaren lykkes,
Hvorned sig kiækt sorskrev fra Gud
Den salig' Doctor Faust til Fanden -
Man uden mindste Hovedbrud
Kan gaae saa drastisk fra Forstanden,
At alt det Smør, der gøres i
Naturens Melkeveies Kierne
(Saa kalder jeg en Digtters Hierne),
Blir lutter ævret Smør-Genie:
Puur, pære, plastisk Phantasie -
Man siden kan med denne smøre
Nye Verdner sammen, af og til,
240 Trods dem i Shakspears Tryllespil,
Og Konger, Kæmper, om man vil,
Og alskens *Kalibaner* giøre
Deri, hvem veed? - og dog, Broerlil,
Og dog - just ikke løbe til,
At giøre *Riimbrev-Arieller*,
Smaabitte Luneglutter, eller
Jens Baggesenske Bagateller,
I lette Vers, saasnat man vil.

Saa (for af Biblen at fremføre
Beviis, hvor sært den Tanke kan
Selv Tusendkunstnere forføre:
At hvad i Grovt man nemt kan giøre,
Gaaer i det Fine let og an) -
Saa blev for Israels Befrier
Ægyptens Troldmænds Koglerier,
Der stak, og gjorde næsten Beet
Den jødiske Landplagemager
I hiemmegiorte Landeplager
Af næsten engelsk Bonitet,
Til Skamme netop i det Lille -
Og de, der tappert stog Spadille
Til hver hans Trumf-Kalamitet,
Og eftergiorde hans Spektakler,

I store tragiske Mirakler
Af alskens Mord og Vold og Gruus -
Imens der laae et Fandens Huus -
Blev (siger Skriften) reent til Stakler,
Og hver stod, flad og flau, konfus,
Da det med eet blev ganske stille,
Og Jøden dem faldt paa at drille
Med Eftergiøren af hans *Luus*. -

Saaledes - for paa mit Exempel
At sætte Hedenskabets Stempel
241 (Hvis Biblens er dig ikke nok,
Der af deslige har en Skok),
Saaledes *Jupiter*, der gjorde,
Som *Overgud*, alt hvad han torde -
Og torde, hvad han vilde - thi
Hans Guddom var et, trods Herr Schlegels,
Herr Tiecks, Herr Werners og Herr Hegels,
Aldeles ugeneert Genie -
Der brød sig lidt kun om Kabalen
Af Christendommen og Moralen -
Og trodsede den gode Smag
(Den i det mindste, som er Moden
Blandt sædelige Folk paa Kloden)
I mangen Yttring for og bag -
Som derfor og blev Stamme-Peter
Til alskens Bestialiteter
I Verdens store *Jupitrik*,
Ved det de øvrige Planeter
En Hoben Genialiteter
Med hans Genie paa Halsen fik -
Selv denne *Jupiter*, den første
Blandt alle *Göther*, og den største,
Der hver en Kiæmpe-Viv og -Brud,
Snart med, snart mod Naturens Orden,
Besov i Himlen og paa Jorden -
Som Svane snart, og snart som Stud -
Men altid herlig som en Gud -
Der, uden allermindste Hinder,
Og uden at det kosted ham
En Skillings Udgivt, gjorde tam
Den hele Vildpark af Gudinder,
Faldt reent igiennem, sont vi see,
I skikkelsen af Sommer-Snee
Fra gyldne Skyer - maatte dale,
Sin høie Majestæt til Spee,
242 Lig en i Taarer opløst Svale,
Der drypper ned i dybe Dale
Med optøet Næb og smeltet Hale
(For ei om Vingerne at tale)
Og, barende sig for at lee,
Han maatte grædende betale
For et par lumpne Kys, maaskee,
Af *Sperevippen Danaë*. -

Saa (for Exempler og at tage,
Til Overflod, af vore Dage)
Saa den forfærdelige Fyr,
Tarantelen imellem Bierne -
En Hval imellem Sild, en Tyr
Blandt Tudser, kort: blandt tamme Dyr
En Tiger - der nu holder Styr
Paa Verden her i Thuillerierne
Med - troer jeg - med sit blotte Navn,
Hvis Nabo-Løve-Brøl henrulder
Om Jorden i et rædsomt Bulder

Fra Qvang-tong-fu til Christjanshavn -
Der gjøre kan *alt*, hvad han *vil*
(Trods Sydens Tell, og Nordens Till,
Og Østens Povl, og Vestens Peder,
Der staae, med Gaben, og see til)
Og netop vil *Umueligheder* -
Der med et Gaasesiædersving
Kan gjøre modens Potentater,
Præfekter, Paver og Prælater
Af ingen Ting, sorn ingen Ting -
Der, efter næsten alt paa Jorden,
Hvad der var hidtil noget ved,
Med forrige Naturens Orden
Tilgavns at have revet ned,
Er i Begreb med at faae færdig
243 For alle Dyr et sikkert Buur,
Og, inden sammes tykke Muur,
En ganske splinterny Natur,
Ham selv og dem aldeles værdig -
Han staaer der nu - Fru Fine fandt,
Og Frøken *Fis*, og mange fleere,
Som jeg vil ei kompromettere,
At, hvad jeg siger her, er sandt: -
Han staaer (trods Evnen til at abe
Selv Fanden efter i at skabe)
Med al sin Almagt der en kiøn,
Hvor det kun gjelder om at mage,
Hvad end dog kan i vore Dage
Selv mangan Anonym, i Løn:
Og mægter ei, trods Smiger-Oden,
Der ligner barn med Antipoden
Af det passive Hverkenkiøn -
Trods Fruens og hans egen Bøn -
Med al sin Ragen om og Roden
I al sin Magt, med hele Kloden
I Snavset under Støvlefoden -
At færdig faae paa gamle Moden
En lille Tøddel af en - *Søn*.

Saa (for ei længer mig at rende
Stakaandet efter Prøver fleer
Paa, hvad du allerede seer -
Og Brevet paa en god Maneer
Med en moralsk Sentents at ende)
Saa tidt den største Spillemand,
Der med Fiolen fører an,
Kun slet paa Hyrdepiben fløiter;
Den, som i Luften dandse kan,
Og løbe paa en Afgrunds Rand,
Kan derfor just ei gaae paa Skøiter.
244 Selv den, der Hoffets fine Smag
Med Held polerer Dag for Dag,
Og hele Nationens høvler,
Var neppe ret i Stand, som saa
(Kom det alvorlig an derpaa)
Tilgavns at børste *dine Støvler*.

Jeg derfor giver dig, min Broer!
Det Raad, jeg gav dig alt i Fjor:
Bliv stor - bliv ved at være *stor*,
Hvor Melpomenes Lamper tindre;
Men, alt for nær ved Jorden, gys
For hendes Søsters Gøgle-Lys -
Og vov dig sielden til det *Mindre!*